

Expert Forum: Majoritatea partidelor au cheltuit aproape tot ce au primit în primele 6 luni sau mai mult

Partidele politice vor primi 258 de milioane de lei din subvenții în 2023, cheltuielile din subvenții crescând în primele șase luni ale anului în curs, fata de aceeași perioadă din 2021 și 2022, releva un raport de analiză a finanțării politice al Expert Forum.

Astfel, cele șase partide care au dreptul la bani, potrivit rezultatelor alegerilor din 2020, au primit în conturi 125 de milioane lei și au cheltuit 118 milioane de lei. Autoritatea Electorală Permanentă (AEP), instituția care gestionează fondurile, a transferat către PSD 48,2 de milioane de lei, către PNL un total de 40,8 de milioane lei, către USR 22 de milioane de lei, iar la AUR 9,7 milioane de lei. PMP și Pro România, partide neparlamentare, au primit 2,5 milioane lei, respectiv 1,8 milioane lei.

"Există o creștere semnificativă a cheltuielilor din subvenții fata de primele șase luni din 2021 și 2022. Partidele au cheltuit 118 din 125 de milioane, fata de 75 din 124 de milioane în 2022 și 46 de milioane în 2021. Majoritatea partidelor au cheltuit aproape tot ce au primit în primele 6 luni sau mai mult, apelând la economii. Acesta este un calcul relativ, întrucât partidele care au primit cele mai mari sume din subvenții au pus bani deoparte din anii trecuți. (...) PSD a cheltuit 85%, PNL 81%, USR 104%, PMP 132%, AUR 131%, iar Pro România 243%. Cei mai mulți bani s-au cheltuit pentru presa și propagandă (49%), bunuri mobile și imobile (10%), personal (9%), consultanța politică (7%) și activități cu caracter politic (5%)", se arată în raport.

Pentru presa și propagandă au fost cheltuiți aproape 58 de milioane lei, dar în timp ce AUR și Pro România nu au cheltuit bani pe această categorie, PSD și PNL au cheltuit aproape două treimi din bani pentru această categorie, iar USR o treime.

"Aproape toate partidele au cheltuit sume semnificative pentru consultanța politică și sondaje de opinie, iar unele au investit și în acțiuni de natură politică, ceea ce arată că se pregătesc pentru alegerile de la anul. USR rămâne partidul care cheltuie cel mai mult pentru personal - 4,9 milioane, comparativ cu 3,2 la PSD și 1,5 la PNL. AUR a început să consume bani din subvenții, cea mai mare cheltuială fiind aceea prin care s-au achiziționat autovehicule pentru caravana medicală, în valoare de aproape 12 milioane de lei. Pro România continuă să cheltuie sume semnificative (mult mai mult decât a primit în primele șase luni din an) pentru cheltuieli cu avocați și executori", releva raportul.

Potrivit Expert Forum, unele partide politice au început campania electorală devreme, observând că AUR a realizat în ultimele luni achiziții din fonduri publice, pentru activități cu un puternic caracter propagandistic. Expert Forum relatează despre caravana AUR prin mai multe județe din țară, cu scopul de a oferi servicii medicale și despre achiziționarea a 20 de microbuze pentru elevi, pentru a le dona comunităților.

"Nu cunoaștem la acest moment sursa finanțării acestei achiziții, însă dacă sunt fonduri publice, AUR nu poate dona aceste microbuze, întrucât ar fi contrar legislației în vigoare. Și achiziționarea acestor mașini cu scopul de a fi donate (chiar și declarativ) este discutabilă", se menționează în raport.

Expert Forum susține că și PSD a desfășurat acțiuni prin care oferă servicii, care pot fi considerate campanie electorală sub acoperire, cum ar fi meditații pentru elevi sau consultații oftalmologice, care au loc în sedii de partid sau în spații marcate cu sigla partidului. Conform datelor publice, acestea nu sunt finanțate din subvenții.

"Considerăm că scopul unui partid nu este acela de a presta servicii medicale sau sociale, ci de a realiza politici publice care să îmbunătățească situația curentă, mai ales dacă are grup parlamentar. Asadar, aceste acțiuni sunt mai degrabă populiste, au caracter electoral și au rolul de a promova partidele într-un mod care nu încurajează competiția politică onestă", subliniază Expert Forum.

Organizația aminteste că solicitările de rectificare bugetară din 2021 și 2022 au fost inițiate de AEP din propria inițiativă, fără a exista solicitări din partea partidelor politice, dar în 2023 nu există informații despre solicitarea AEP de suplimentare a fondurilor, fapt considerat pozitiv.

Recomandarile Expert Forum vizează dezbateră într-un mod judicios și transparent a proiectului de lege care modifică Legea 334/2006, reducerea limitelor pentru alocarea de fonduri și deci reducerea sumelor plătite anual partidelor politice, impunerea unui sistem mai previzibil și mai stabil de alocare a subvențiilor, limitarea atribuțiilor AEP în gestionarea alocațiilor subvențiilor de stat, returnarea subvențiilor nefolosite la final de an sau după o perioadă de trei ani.

Expert Forum vrea ca AEP să facă publice toate activitățile sale legate de finanțarea publică a partidelor politice, să furnizeze informațiile solicitate, să explice modalitatea prin care este întocmit și justificat bugetul pentru subvenții și să publice datele legate de finanțarea politică în format deschis.